

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu
cu post'a în lăintrulu monarșchiei
pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— In străinatate pe 1 anu 10 fl.
său 22 franci, pe 6 luni 6 fl. său
11 franci; — numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie sêu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la adou'a și a
trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în
modulu celu mai usuru prin assem-
natiunile postei statului, adresate de
a dreptulu la Redactiunea Diariului
Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 87.

Sibiu, 31/12 Novembre 1879.

Anulu II.

Ludovicu Kossuth despre jidovii din Romani'a.

Precum nenumarati altii, magiari și nemagiari, asia și unu professoru serbu dela Neoplant'a mergendu la Itali'a, anume la Turinu, ajunse și la Kossuth în Collegno, era apoi publică în diariulu „Zastava” conversatiunea ce avuse cu densulu, fôra permissiunea acestuia. Intre altele professorulu serbu scrise că Kossuth ar fi disu despre jidovi, că „jidovii nu ar trebui emancipati până candu ei insii nu se voru assimilă în vieti'a sociala și politica cu ceilalti locuitori ai patriei, până candu nu voru incetă a se separă ei pe sinesi că elementu cu totulu eterogenu.” Acêsta scire fiindu reproducu și în câteva diarie din Ungari'a, intru atâta turbură pe jidovii din Ungari'a și de airea, câtu atacara pe Kossuth din tôte partile, până candu acesta perdiundu'si patienti'a scrise de dato 5 Octobre a. c. deputatulu Helffy, care și elu este jidovu, că fôrte reu l'a întielesu professorulu serbu, care a datu cuventeloru lui întielesu cu totulu oppusu. Kossuth nu a disu, că jidovii nu trebuescu emancipati până ce nu se voru assimila etc., că-ci acêsta ar semnifică că nu vei se le recunosci drepturi civili și politice în veci (precum voiă se face aristocratii cu iobagii), ci Kossuth a disu curatu asia: Poteti decretă macaru o suta de legi pentru emanciparea jidoviloru, că-ci cu acelea emanciparea totu nu se va realisă în modu practic, nici în vieti'a sociale nici în cea politica, până candu ei insii se voru separă prin datinele și modulu vietuierii loru de toti ceilalti locuitori, ceea ce se pôte ilustra totu cu exemplulu jidoviloru din Angli'a, Franci'a, Itali'a, în care tieri singuru religiunea 'i desparte și altu nimicu, era religiunea nu trebue și nu este permisu că se mai stea de pedeca la emanciparea politica, că-ci acêsta ar fi rusinea secolulu nostru (precum a fostu chiaru cu Romanii în Transilvani'a până în a. 1848.)

Venindu Kossuth a vorbi despre tractatulu dela Berlin și despre jidovii din Romani'a, isi desfasiura ideile sale într'unu modu ce merita tóta consideratiunea nôstra. Elu dise între altele, că daca congressulu dela Berlin; ar fi inpusu Romaniei emanciparea jidoviloru cu conditiune, că religiunea loru se nu mai fia considerata că pedeca la castigarea de drepturi politice, atunci acelu congressu ar fi implinitu numai unu actu de humanitate.

Cestiunea inse dupa Kossuth nicidecum nu a fostu aceea. Congressulu nu s'a ocupatu de cestiunea că jidovii romani locuitori în Romani'a, ce drepturi se aiba în Romani'a, ci elu s'a ocupatu esclusive de indigenarea sau naturalisarea jidoviloru straini, adeca neromani. Acelu punctu alu Constitutiunei romanesci, despre care este disput'a, vorbesce de a dreptulu și exclusivu despre naturalisare. Asia dara aci nu e vorba de emancipare (nu de a scôte pe jidovi din robi'a Babilonului). În tóta lumea acêsta poti emancipă numai pe locuitori supusi de ai tiei tale, era nu pe straini din alte tieri. Asia dara în Romani'a esiste numai cestiunea de indigenarea strainiloru, și precum sciu eu (dice Kossuth) că se vorbesce în cercuri diplomatice, se cere naturalisare de ômeni straini, nascuti în alte tieri, cari navelescu în masse, în glôte mari, cari n'au nici o radecina în Romani'a și nu sunt legati cu nimicu cătra acea tiêra. Kossuth adage, că elu nu cunôsce în istoria altu exemplu, candu se fia mai venitu vreunu altu congressu, că se comande unei tieri indigenarea în masse; din contra densulu scie, că indigenatulu se dà în tóta lumea dupa legi speciali, diverse cu adeveratu, inse totudeauna numai la persône singuratiche, apoi fia acelea de ori-ce religiune.

De aci incolo Kossuth afla și constata, că naturalisarea în masse mari este nespusu de periculôsa și că densulu scie casuri în istoria (le sciu și altii), unde cutare tiêra sau statu au avutu cause fôrte mari de a'lu doré reu din sufletu, că a primitu pe teritoriulu seu straini în numeru mare, și că legile ospitalitatiei nu'i permitu se ilustre cu exemple acêsta afirmatiune a sa. Din acêsta cauza mie (dice Kossuth) nu mi-a venitu pe neasteptate, că romanii tinu la dreptulu loru de a judecă ei insii daca, considerandu starea de facia a culturai poporulu loru, este sau nu, de folosu pentru patri'a loru a naturalisă multime mare de straini. A denegă cuiva indigenatulu numai din caus'a religiunei, este unu scandalu; „eu inse nicidecum nu m'asiu miră, daca romanii aru afă, că naturalisarea strainiloru în masse mari e periculôsa atâtu pentru nationalitatea loru, câtu și pentru economi'a politica, și daca ei modificandu respectivulu articlu din Constitutiune aru dice: Nu vomu naturalisă pe nici-unu strainu, fia acela de ori-ce religiune și de ori-ce

nationalitate, decâtu numai în casuri singuratece, pentru merite speciali, candu potestatea legislativa ii va află demni de a'i recunôsce de cetatieni ai statulu, totu prin lege speciale.”

Êta, asia judecă Kossuth despre cestiunea jidovésca, din Romani'a pe la Septembre a. c.; adeca tocma în sensulu precum s'a și decisu ea prin legislativ'a Romaniei. Elu pune totuodata temeiu mare pe statu nationale homogenu.

Legea de venatu.

S'au vediutu de repetite-ori reclamatiune prin diariiele din Transilvani'a în contra art. de lege relativu la dreptulu de venatu, respective restringerea de a stirpi „ferele selbatece!” S'a speratu că în urma totu va strabate strigatulu poporulu asia numitu „misera plebs contribuens” până la „urechile,” vrêmu se dicu, până la „ânim'a” parintiloru patriei, și că voru sterge o lege, care e fôrte nepoporara, sau se nu dicemu și mai multu, este nepractica, de care isi bate jocu și celu mai simplu pastoriu de vite.

„Feresce-te, se nu te faci de risu, a disu Napoleonu celu mare, că-ci o batalia perduta se pôte repară, dar' daca te ai facutu de risu, esti perdutu.”

Nu avemu se repetimu cele scrise prin diariiele germane și magiare, nici vomu face statistic'a viteloru mancate de ferele selbatice de candu esista acea lege. Aici inse ne vine aminte unu casu caracteristicu; dar' se nu cugete cineva că s'a intemplat sub domni'a regimulu magiaru. S'a intemplat de multu candu eră „lupulu catielu” și „barn'a vitielu.” Unu cutare domnu „ilustru” fusese invitatu la o venatôre, elu inse a respunsu, că gôn'a se se amane până în Novembre, că-ci în Augustu „cojoculu” ursulu inca nu e frumosu.

„Dara până atunci ferele carnivore selbatice voru mancă vitele bietiloru ômeni.”

„Ei, da! Ômenii se isi paziasca vitele; ursulu numai tómn'a e frumosu.”

Daca amu sci că nu batemu tóca la urechile surdului, amu riscă întrebarea, că ôre care a fostu „ratiunea acestei legi?” Economi'a nationala de siguru că nu, că-ci de si recunôschemu cumca venitul pe care ilu pôte trage unu proprietariu din venatulu de mancatu, din asi numitul „venatu

Foisior'a „Observatoriului”.

Femei'a.

de: Angelo de Gubernatis.

Traducere din italienesce de: V. P—u.*)

Cu rationamentulu vomu poté multu; dar' si mai multu cu esemplulu, ce ni-lu ofere femeia, ce în Russi'a reprezenta moralmente seculu mai tare. Acea vointia tare, acea energia, acea constantia, acelu bunu simtiu, ce s'aru dorî se le vedemu în barbatulu russu, le affi cu multu mai usuru în femeia. Pentru aceea n'a datu legea femeiei în nici o tiêra a Europei drepturi mai mari că în Russi'a. Dens'a e proprietara libera; administratôre libera a bunuriloru sale; i este deschisa calea la câteva functiuni civile; are multa libertate în portare, vorbire și lucrare. Cele doue securi ce sunt asia de destine în alte tieri, se confunda tare în Russi'a; femeia pôte că e mai puțin adorata în Russi'a decâtu în alte tieri, dar' are potere și demnitate mai mare și mai reala. Tiarinele sale au datu esemplu stralucitu despre ceea ce pôte femeia russa. Este uneori în caracterulu femeiei russe o energia admirabila, ce o face atâtu de întreprinditôre și obstinata în întreprinderile sale. Candu voiesce se duca ceva la indeplinire, nu cunôsce nici obstacole nici sacrificii, ce ar poté se o impedece, deca densa si-a a propusu-se patimésca, ajunge în resemnatiunea sa unu gradu sublimu. Selbatica în resbunările, că si în placerile sale, candu iubesc se uresce, face se fia resimtită. — Amu facutu în închisôre'a din Tarszok cunoscinti'a unei tierance tinere,

care a fostu ucisu pe barbatulu ei; parinti ei au fostu silit'o se ia de barbatu pe unu omu, pe care dens'a nu-lu iubia, nu-lu voiă în nici unu modu; barbatulu ei speră că cu tempulu se va potoli; într'o sêra o chiama se mërğa cu densulu la unu satu vecinu, se bea impreuna; ea se facea că bea și într'aceia lasă pe barbatu-seu se se inbete singuru; candu ilu vediu adapatu bine cu vinarsu, ilu puse în telég'a condusa de dens'a; pe strada i taiă capulu cu o secure, și indatu dupa aceea se lasă se fia arestata. M'am miratu vediendu-o voiôsa și indetulita: eră ôra mancarei, și dens'a se duse în cuina se-si caute portiunea. M'am miratu că are atata libertate; dar' imi spusera că e usulu acelei temnitie, că nu eră de temutu nici o fuga, că femeile închise erau indetulite cu sôrtea loru. Opriramu în locu pe femeia asassina; ea cunoscea pe dômn'a ce eră cu mine; nu rosi de locu, se închină, i sarută man'a, o întrebă unele și altele despre unele amice ale sale. O întrebaramu că nu se caiesce de ceea ce a facutu, ca n'ar dorî se-si védia viu pe barbatu seu; atunci se întunecă și respunse cu o voce cam iritata: „De ar inviă, l'asiu ucide pentru a dou'a ôra.” Dicêndu acesteia, isi vediu de cale și fati'a i se reinsenină. Acêsta e unu tristu, dar' caracteristicu semnu despre poterea vointiei. — Cu puțin dile mai nainte a fostu condamnatu din contra în acelasu districtu, la Siberi'a, la lucruri fortiate, unu omu ce ucisese pe unu copilu; éta în ce modu. Elu mergea catra casa pe telég'a s'a; pe strada intalni unu copilu ce mergea pe josu și i se factu mila de elu, ilu invită se se suie în teléga, și ilu întreba cu buna-vointia, că de unde vine și unde merge; copilulu se reintorcea acasa dela servitiu și portă cu sine câteva ruble, fructulu crutiarei sale; telegariulu atata gandî si regandî la acele ruble, câtu capeta voi'a se le posséda. Nu află altu modu, decâtu se ucida pe copilulu, care într'aceia adormise. Dar' se îngrozî preste puțin asia de tare de delictulu seu, că se arunca desperatu pe copilu, că si candu voiă se-lu reinvia, si merse indatu se se acuse plangendu inaintea judetiului si cerendu o pedépsa aspra. Êta unu esemplu de

vointia slaba la omulu russescu; asemenea esemple s'aru poté multiplică si conclusiunea ar fi, că femeia russa în genere are unu caracteru mai solidu decâtu barbatulu. În comparatiune apoi cu celelalte femei europene credu, că femeia russa bine educata are avantagiuri particulare, mai puțin sentimentală decâtu germana, nu asia de rece că engles'a, nu asia gratiôsa că frances'a, nu asia vesela că italian'a, are mai multa pasiune, mai multa naturalitate decâtu tôte acestea. Deca nihilismulu nu va triumfă în Russi'a, în form'a s'a brutala, ci se va transformă în o simpla reforma ideala a nefericitei sisteme de astadi, în acêsta schimbare femeia va avé celu mai mare meritu; pentru că de si s'au aflatu si în Russi'a nihiliste, care au facutu nebunii, si au indemnatu si pe altii se face asemenea, totusi cea mai mare parte a femeiloru russesci au servitu cu tineria loru discretă, dar' simpathi'a sa va temperă excessurile, rechiamandu în mintea ômeniloru unele ideale, ce erau periclitare se cada în naufragiulu tuturoru credintieloru.

Panslavismulu.

Panslavistiia până acum au fostu considerati de guvernulu russescu că nisce inamici: doctrinele loru considerate din punctu de vedere politicu, pareau (si sunt într'adeveru) daunôse esistentiei imperiului actualu. Adeveratii panslavisti trebue se urasca totu, ce nu-i slavu pe pamentulu russescu; provinciile germane si finne dela Baltic'a potu face parte din patri'a russésca numai sub conditiunea că elementulu slavu se predomnésca în ele; si de ôrece astadi e o utopia speranti'a de a reduce pe germanii din Russi'a, ce ocupa în statu functiunile cele mai inalte, ce sunt domni preste Academi'a de scientie si preste Universitati, la o positiune secundara, uniculu remediulu possibilu ar fi acela, că se se rumpa dela Russi'a mai multe provincie, ce fara indoiela ar slabi tare imperiulu. Dupa ideile panslavistice, lumea slava e o lume de sine statatôre, nici européna,

*) Vedi: „La Russi'a descritta e illustrata da Dixon, Biancardi Moynet, Vereschaguine, Henriet e Vámbéry e, dal. prof. Angelo de Gubernatis”. Milano 1877.

nobilu" (Edles Wild), ar putea fi considerabilu, prin legea de venatu nu numai că nu s'atinge scopulu, dara rezultatulu e tocma celu opusu. — Nu e destulu a face legi peste legi, înainte de tôte trebue se fia cine se le si esecute. Subt absolutismu erá venatu de 10 ori mai multu decâtu acuma. De ce? De aceea, că administratiunea in sa-si luase asupra si grij'a esterminarei fereloru rapitorie, care nimicescu celu mai puçinu de diece ori atátu venatu nobilu, cătu pusca venatorii intr'unu anu.*) — Apoi administratiunea mai sciá si atáta, că poporulu are dreptu se pretinda, că statulu se'i apere vitele sale, averea sa, tocma in interessulu economiei nationale. Stîrpirea fereloru selbatice se tiene tocma asia de agendele administratiunei, că si stîrpirea „hotiloru.“ O gura slaba a disu, că pôte de aceea nu pórta nimeni grija de paduri, că-ci stîrpindu-se acestea cu totulu, se voru duce si ferele selbatice ne mai avendu unde locui. Asia au stîrpiu si „nemtii“ pe banditii din padurile Bakony in Ungari'a; au taiatu codrii.

Subt absolutismu erá lege pentru crutiarea venatului nobilu pe timpulu candu se sporesce, cu multu mai rigorósa; dar' ursii si lupii ii putea pusca ori-si cine, éra acum numai acelora le este permis a'i pusca, cari platescu tax'a de venatu 12 fl. Audi acolo! Adică pe „hoti si banditi“ singuru gensdarmulu se'lu póta prinde, altucineva nu? — Unde e aici ratiunea? Apoi in mintea bietului „Tieranu“ nu incapa nici-de cătu, cum se pôte intemplá că de esemplu comun'a Avrigu care are o proprietate de optu mii jugere paduri, respective locuitorii cu proprietarii, ne fiindu in stare pe langa contributiunile cele mari a mai plati si 12 fl. tax'a de venatu, se nu aiba dreptu a vená in padurile proprie, pe candu căti „trasi si inpinsi“ daca dau 12 fl. potu vená pe proprietatea Avrigeniloru facéndu „unii“ chiaru meseria din venatu. „De ce platescu eu darea cea mare pentru paduri, daca nu pociu face ceea ce dice codicele civilu că: proprietariulu e domnu absolutu preste averea sa, o pôte vinde, o pôte darui, ori nimici. Apoi venatulu inca e averea mea, de ce se'lu pusce strainulu?“

„Ho ho! frate, multiamescete că poti stîrpi padurile dupa placulu teu, cu venatulu e alta caciula.“

„Ce caciula? că de candu nu ne mai lasa cá se puscamu ursii si lupii, sau sporitu de nu mai e siguru a ámblá prin codrii; coconasii vinu se ne pusce ratiele, poturnicele, sitarii, iepurii si caprele de pe hotaru, dara nu si ursii.“**)

Legea de venatu e in multe privintie atátu de defectuósa, in cătu in adeveru unu pricepetoru stá pe garduri si se intréba: cum se pôte cá cu ignorarea si celoru mai elementarie cunoscintie de lucru, si cu ignorarea interesseloru vitali ale locuitoriloru se se faca o asemenea lege, si daca s'a

*) Barbati de distinctiune, proprietari si venatori cari cunosc bine, anume muntii dintre Transilvani'a si Olteni'a (sud-vest), spunu că pe cerbi, caprióre si capre selbatice din acei munti nu'i estermina ómenii, cătu mai virtosu lupii si ursii. In Austri'a, Boemi'a etc. se face comerciu de sute de mii cu venaturu. Red.

**) Nu cumva din respectu prea mare de auctoritatea bráncii ursesci? Red.

nici asiatica, ce n'ar trebui se aiba cu Europ'a mai multe afaceri, decâtu cate are cu Asi'a. Ar trebui intr'aceea se se desfaca in Russi'a o mare parte a operei civile a lui Petru celu mare si a successoriloru lui si la unu asemenea vandalismu nu s'ar poté demite nici unu membru alu casei de Romanoff. Panslavistii sciau asia-dara pré bine, că ideile lor nu puteau fi primite de gubernulu russescu, si pentru aceea se mangaiau cu unu nou imperiu slavu puternicu; ei visau la Russi'a mica, Ruteni'a, Poloni'a, Boemi'a, Croati'a, Serbi'a, Bulgari'a, Hertiegovin'a, Bosni'a, sperau că mai curendu séu mai tardiu si Russi'a mare se va unu cu acésta puternica confederatiune de popóra slave. Aceste idei separatistice care se manifestara in diferite intervaluri, sub diverse forme, nu puteau pretinde simpathi'a gubernulu imperialu russescu. Inainte de inceperea resbelului presente (1877) erau in provincie slave supuse imperiului ottomanu, doue curente slave ce lucrau in sensu diversu; un'a erá a panslavistiloru, care prin comitete revolutionare se nisuiu se rovolte die pe slavii de sudu cealalta a consuliloru russesci, ce-si intindeau protectiunea loru oficiala russa asupra slaviloru de sudu, facéndu-i astfel se speredie in apropiata diua de eliberare. Se intempla deci in peninsul'a balcanica mai totu aceea ce s'au vediatu in Itali'a inainte de anulu 1859, candu mazinistii agitau in provincie italiene in sensu republicanu si agentii casei de Savoy'a se foloseau de acele agitatiuni, intrevinendu cu arme regesci la eliberarea pentru totudeauna a provinciiloru nóstre de sub jugulu strainu. Comitetele revolutionare din Bulgari'a si Hertiegovin'a preparau insurectiunea; se facura repri-meri; erá de lipsa se fia oprite; Europ'a stetea cá unu privitoriu indiferente; atunci panslavistii sperandu tôte dela bun'a áanima arussiloru, facura o schimbare in

facuta si lumea intréga o a combatutu, ba chiaru ministrulu in dieta a recunoscutu-o cá defectuósa, ea totusi se mai esiste?

Prin trécatu vomu aminti si noi unulu din defectele principali.

Scie lumea intréga, că gón'a la ursi si lupi numai atunci e sigura, daca in alta di dupa ce aceste bestii au omoritu si mancatu vre-o vita numai-decátu se intreprinde o góna asupra lor, că-ci atunci zacu la sóre satui mai multe dile in vreo desime, nu de parte de loculu de prada. Atunci trasnescu puscile cá intr'o batalia. — „Ei, dar' pàna ce vine dela ministeriu licenti'a de venatu, trecu 3 si 6 luni. Ursulu si lupulu nu astépta pàna atunci, ci se duce.“ „Nu face nimicu, voru mai mancá ei vre-unu calu ori bou, si apoi ii poteti voi aflá si dupa-ce ve vine licenti'a. Da, da, manca dieu aceia cătu de multi, numai bietului omu nu 'i mai întórce nimeni daun'a.“

Pàna la anulu 1868 se platea premiu daca cineva pusca unu ursu ori lupu. Acuma e pedépsa fórte mare, daca cineva ilu pusca fara licenti'a si ursii voru cugetá că suntemu in tiér'a lui „Pap János.“

R o m a n i ' a .

Intórcerea A. S. R. Dómnei.

Dupa o petrecere de o septemana la castelulu de la Weinburg in Elveti'a, la Augustii parinti ai Domnitorului, A. S. R. Dómni'a a pornitu Vineri, 18 curentu, spre Vien'a, unde a fostu intempinata de ministru Romanei cu personalulu legatiunii. Alteti'a Sa Regala, nesimtindu nici o ostenéla de drumulu facutu, a decisu a urmá in acea di caletori'a si a pornitu la órele 2 din Vien'a, sosindu Dumineca, la órele 10 si jumetate deminétia la Verciorov'a, unde a fostu intempinata de d. ministru alu justitiei, de d. generalu Cerkezu, comandantulu divisei I militare teritoriale, de prefectulu judetiului si de autoritatile locale.

A. S. R. Dómni'a si-a urmatu drumulu fiindu salutate la tôte orasiele si garele, unde trenulu se oprea de autoritatile civile si militare si de notabilitati, domni si dómne, care, mai alesu in orasiele Severinu, Craiova, Slatin'a si Pitesci, au adusu adeverate ovatiuni, dovédindu bucuri'a ce simtiau pentru fericit'a întórcere a A. S. R. Dómnei. D. generalu Cernatu, comandantulu divisei II teritoriale, a intempinatu pe Alteti'a Sa Regala la Pitesci si d. inspectoru generalu Davila la Craiova. La gar'a Titu, unde se adunase unu mare numeru de sateni spre a salutá intalnirea iubitoru Suverani, A. S. R. Domnulu a intempinatu pe August'a Sa socia si au urmatu drumulu spre Bucuresci, unde Altetiele Loru Regale au sositu la órele 9 sér'a in gar'a Cotroceni. Aci se aflau I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu, domni ministri, inaltii demnitari si functionari superiori ai statului, siefii de corpuri din garnisóna, precum si diferite persóne de distinctiune si notabilitati, si unu mare numeru de dómne, care au inmanatu frumóse buchete de flori A. S. R. Dómnei. Dupa ce au convorbitu o jumetate de óra cu persónele presente, cari le-au exprimat urari de buna-venire, A. A. L. L. R. R., Domnulu si Dómni'a, s'au indreptatu spre Palatulu de la Cotroceni. (Monitorulu).

Caletori'a A. S. R. Domnitorului in Dobrogea.

D. ministru-presiedinte a mai primitu de la d. ministru de interne, M. Cogalniceanu, urmatóri'a telegrama asupra caletoriei A. S. R. Domnului:

Kiustenge, 19/31 Octobre 1869.

— Dupa ce Alteti'a Sa Regala a pusu piétr'a fundamentala la monumentulu destinatu a perpetuá amintirea aniversarei, amintirea anexarei Dobrogei catre Romani'a, incongruatu si salutatu de tóta poporatiunea Tulcei, s'a imbarcatu la 12 óre de diminétia in diori de di.

tient'a lor, pentru cá se nu se faca prea suspecti inaintea Europei, si schimbandu cestiunea slava intr'o cestiune crestina, facura apelu la gubernulu russescu cá se ia initiativ'a resbelului. De nu intreprindea Tiarulu resbelulu, ar fi avutu revolutiunea acasa, preparata de panslavisti, cari intr'aceea propagau prin poporulu russescu ide'a unei cruciate sfinte in contra turcilor. Simtimentulu poporului se declara in unu modu viu si mandatoriu; asia că déca Tiarulu actualu n'ar fi unu amicu asia de cunoscutu alu pácei si de ar avé ideile de cucerire a le lui Alecsandru, n'ar poté fi servitu mái bine cá acum, de dispositiunile poporului seu, ce si-a aflatu unu scopu idealu pentru unu resbelu, ce a avutu altadate totudeauna scopuri materiale. Panslavistii sunt acum indestuliti cu rezultatulu finalu alu lungiloru lor agitatiuni. Ceea ce se va intemplá, candu séu mai curendu séu mai tardiu, se voru eliberá tôte provincie slave de sub jugulu turcescu, nu se pôte prevedé; dar' e tare de temutu că pentru imperiulu Tiarulu acele noue provincie in locu se fia o intarire, au se devina o noua cauza de slabitiune, cu unu elementu de sfiasire mai multu; sudulu Russiei dispusu la rebeliune si separare, va gravitá spre nordu si déca imperiulu nu-si va schimbá resiedinti'a, e de temutu că se voru intemplá evenimente funeste; rumórea ce se latiesce dejá despre o Constitutiune ce va fi data de Tiaru, indata dupa terminarea resbelului, ne pare primulu semnu, ce are se produca dissolutiunea imperiului pré estinsu pentru a poté fi sustienutu constitutionalmente. Se ne consolamu deci celu puçinu cu ide'a, că ruin'a imperiului de se va intemplá canduva, nu va fi si aceea a Russiei, ci din contra, dela libertate va cascigá vigóre noua si educatiune civila.

Atátu la Harsiov'a pe langa care amu trecutulu la mediulu noptii, cătu si la Cernavoda, totu orasiulu a fostu tóta nóptea iluminatu si poporatiunea in picióre.

La debarcadera, A. S. R. Domnulu a fostu intempinatu de clerulu ortodoxu si de hogii otomani, de autoritatile civile si militare, de agentii societatiei Imperialo-Regale de navigatiune si de onor. d. Harris, directorulu generale alu calei ferate de unire a Dunarei cu Marea-Négra (Cernavoda-Kiustenge), care venise cu trenulu princiariu, decoratu serbatoresce, spre a conduce la Constanti'a pe noulu Domnu alu Dobrogei. La 8 óre diminéti'a, Alteti'a Sa Regala s'a urcatu in vagonulu princiariu care, de si de ani éra pregatitu pentru Sultanulu, inse numai astadata, si pentru prim'a óra, primi unu Suveranu.

Durat'a caletoriei a tinutu doue óre, fiindu că atátu la statiunea Medjidiei, catu si la statiunea Murfatlar, cortegiulu a trebuitu a se opri, spre a putea poporatiunile a vedea si a salutá pe Suveranulu lor.

Aceste poporatiuni, compuse de tôte nationalitatile, de tôte religiunile, Romani, Greci, Bulgari, Germani, Turci, Tatars, erau tôte intr'unite printr'unu singuru sentimentu: dorinti'a de a vedea, de a salutá, de a iubi pe bunulu loru Domnitoru, pe reprezentantulu libertatii, justitiei, tolerantii si civilizatiunei europene.

La Medjidie anteulu hoga alu celei mai mari moschee din Dobrogea a cetitu Domnitorului o rugaciune inadinsu compusa pentru Alteti'a Sa Regala, si la care tóta poporatiunea musulmana, dupa fia-care versetu, respundea prin sute de Aminu.

Dela Cernavod'a, pana la Kiustenge trenulu a trecut prin mai multe sate turcesci si tataresci, odata inplinite, asta-di arse si sfaramate.

Din ruinele lor inse alergau puçinii locuitori ce au mai remasu spre a zari, spre a salutá, macaru in fug'a calei ferate, pe Suveranulu romanu. Ér femeile si copiii zarind trenulu, in semnu de respectu, se aruncau la pamentu.

La Medjidie, Alteti'a Sa Regala a fostu aclamatu printr'unu innu nationalu, intonatu de scolarii romani si tatars din acestu orasiu.

Este cu nepotintia penei celei mai agere a descrie intrarea Dumnului Romaniei in vechia Constanti'a. Scoberindu-se trenulu spre mare, acestu orasiu semaná a unei flote cu catarguri inodobita pentru mari serbatori; cá-ci cas'a cea mai mica, chiaru bordeiele din suburbii'a tatarésca erau acoperite preste totu cu drapele!

In fia-care strada erau unulu séu mai multe arcure de triumfu. Bulevardulu Elisabet'a-Dómna formá unu spalieru de arcure de triumfu, acoperite cu drapelele marineleru tutoloru stateloru.

La gara asteptau tôte autoritatile, detasamente de trupe si mai tóta poporatiunea orasiului. Dupa-ce Alteti'a Sa Regala a gustatu din pânea si sarea care I s'a oferitu de primariulu comunei, asigurandu'lu cá pórta o deosebita buna-vointia pentru portulu maritimu alu Romaniei, Alteti'a Sa Regala s'a urcatu in trasura, si urmatu si precedatu de poporatiune care aclamá pe Domnitoru prin strigate de bucuria, in deosebitele limbi ale poporatiunii: ur'a, zito, amin, cortegiulu princiariu s'a opritu la biseric'a ortodoxa apartinendu comunitatii grece; dupa Te-Deumulu serbatu in limbele greca si romana, unu oratoru a salutatu pe Domnitoru, dorindu' i buna venire in numele eleniloru din Constanti'a.

Dupa aceea escort'a princiara a precursu o parte din orasiu si bulevardulu Elisabet'a-Dómna, situatu pe tiernulu marii, si s'a opritu la giami'a turcesca, unde erá concentrata poporatiunea musulmana. Alteti'a Sa Regala intrandu inlaintulu tenplulu a fostu condusu de hoglele la loculu santu, unde se asiediasse unu jetiu asternutu cu tapete persane. Aici s'a cititu o rugaciune pentru sanetatea Domnitorului si pentru fericirea Romaniei, la care toti musulmanii au respunsu prin intreite Amine.

De aci Alteti'a Sa Regala s'a transportatu la palatulu administrativu séu „conacu“, unde a primitu tôte autoritatile publice si deosebite deputatiuni din cele-lalte orasie si comune rurale ale judetiului Kiustenge. Apoi Domnitorulu s'a retrasu in cartierulu ce i se pregatise la vill'a onor. D. Harris, directorulu generalu alu calei ferate. Pana tardiu Alteti'a Sa Regala au datu audientie, si poporatiunea a statu inaintea cartierului domnescu in dorintia de a vedea pe Domnulu Romaniei si alu Dobrogei, a carui sosire in nou'a provincie romana erá acceptata cu atáta nerabdare.

Timpulu fiindu furtunosu s'au amenatu pe a dou'a di iluminatiunile si focurile de artificie ce le pregatiseru tôte clasele poporatiunei cu o mare profusiune.

A dou'a di Vineri, la 10 óre, Alteti'a Sa Regala a asistatu la punerea pietrei de temelie a noului si marelui ospelu supranumitu Hotel Charles I, pe care o companie, represintata prin d-nii Arthur Green si Rothschild, ilu cladesca in Constanti'a pe tiernulu marii, destinatu mai cu deosebire pentru persónele ce in timpulu verei voru veni acolo pentru baile de mare.

La acésta ocazione si dupa ce s'a facutu santirea apei, d. senatoru Orescu, distinsulu nostru architectu, a cititu unu discursu care se va publicá mai tardiu, éra d. ministru de interne a cetitu actulu comemorativu sub-scrisu de Alteti'a Sa Regala si de ministrii de interne si de resbelu si care apoi, inchisu intr'o capsula de plumbu, impreuna cu mai multe monete si medalii avendu efigi'a Dumnului Romaniei, s'a pusu in temelie. Alteti'a Sa Regala incingendu apoi siurtiulu de matase, si luandu mistri'a si ciocanulu de argintu a cimentatu piétr'a, dorindu ospelului si orasiului in care se zidesce, duráta si prosperitate.

De acolo Alteti'a Sa Regala a mersu, parte in trasura, parte pe josu, spre marea multumire a poporatiunei de a visitatu deosebitele stabilimento: cancelariile autoritatiloru publice, scólele de baeti si fete romane, grece si musulmane, casarmele, spitalele si inchisórea, unde a graciatu cativa osanditi demni de domnésca

indurare. La doue ore dupa amiadi, Alteti'a Sa Regala a mersu urmatu, de mai multe trasuri, de a visitatu marea fabrica de tabacaria,*) care dupa anecsarea Dobrogei, si chiaru in anulu acesta, s'a ziditu in apropiere de trei kilometre de Kiustenge si anume intre mare si intre laculu de apa dulce dela Anadul Kioi. Acésta fabrica, construita de o societate de capitalisti, lucrandu dupa procedurile cele mai noue, ocupa dejá peste o suta lucratori, si este negresitu celu d'antaiu stabilimentu alu Romaniei in acésta ramura. Alteti'a Sa Regala a percursu fabric'a in tóte partile ei, a asistatu la deosebitele ramificatiuni ale fabricatiunei si cá semnu de inalt'a Sa multumire a acordatu medal'a de aur *Serviciulu credinciosu* directorului folositoriului stabilimentu si medal'a de argintu la patru fabricanti, cei mai capabili. Atatu la dejunu catu si la prandiu, in aceste doue dile, pe care Alteti'a Sa Regala le-a petrecutu in Constanti'a, au fostu invitati la mész'a domnésca principalii notabili de tóte nationalitatile si de tóte confesiunile.

La apusulu sórelui Alteti'a Sa Regala a asistatu la o rugaciune religiósá organizata in onórea Sa de mic'a colonie a Karaimiloru. In sér'a de Vineri a avutu locu in Constanti'a o iluminatiune pe care orasiulu Bucuresci in cele mai frumoase a le sale serbatori, ar fi potutu a o invidiá; cá-ci iluminatiunea, inpodobita cu focuri de bengalu si cu o frumoasa artificia, se intindea de pe pamentu si pe mare.

Toti tiermii marei erau in flacare, cu mii de lampe cu sute de sori ardietori. De sub tiermu in totu minutulu se radica in aeru sute de rachete. In acelasu timpu minaretele gémiiloru straluceu cu focuri in tocmai cá farurile porturiloru. Corabiile in portu erau érasu iluminate, si pe mare mai multe vase erau transformate in gondole venetiane inpodobite cu sute de lampióne multicolore.

Alteti'a Sa Regala, dupa ce a percursu pe josu bulevardulu, a onoratu cu visit'a Sa casele dn. N. Macri, capitanulu portului, si de la cafasulu, asemenea frumosu iluminatu, a asistatu la retragerea garnisónei purtandu tortie aprinse si in sunetulu a doue musici militare.

Dupa aceea Alteti'a Sa Regala a pornitu érasu pe josu inconjuratu de tóta poporatiunea si aclamatu cu mii si mii de strigate de ura, zito, amin, s'a intorsu in cartierulu Seu. Éra poporatiunea a remasu veselindu-se pe strade pana candu s'a facutu diua.

A dou'a di, la órele 8 diminétiá, Alteti'a Sa Regala si-a luat diua buna dela Constanti'a, asigurandu inca odata pe orasieni, reprezentati prin inteligentulu si activulu loru primaru, cá dorintiele Constantiei sunt si dorintiele Altetiei Sale Regale si cá Alteti'a Sa Regala, in acordu cu gubernulu Seu, va pune tóte staruintiele spre a le realisá câtu mai curendu.

In percursulu de întórcere la Cernavod'a, Alteti'a Sa Regala a fostu intempnatu, la fia-care statiune, de o poporatiune multu mai númeroá de câtu la sosire, multiamita acésta timpuluiu frumosu si a faimei respandita despre buna-vointia si afabilitatea Domnului Dobrogei.

In statiunea Medjidie, Alteti'a Sa Regala a fostu salutat de o númeroá deputatiune de pastori mocani, cari au oferitu Altetiei Sale Regale unu berbecu cu lâna colorata, inpodobitu cu pantlice tricolore.

La Cernavod'a Alteti'a Sa Regala a visitatu magazinele companiei calei ferate, masinele si ciururile mecanice cu care granele se radica din caice, se ciuruie si se incarca in vagóne spre a fi transportate apoi la portu si directu incarcate in corabii.

Caletoria de întórcere s'a facutu totu pe vaporulu *Arpad*. Sosindu inaintea Hirsovei Alteti'a Sa Regala a bine-voitu a desbarcá, a primi deputatiunile orasiului si ale comuneloru rurale de prin-prejuru, si apoi s'a suitu pe inaltimea care desparte orasiulu romanu de orasiulu turcescu, si pe care erá radicat unu frumosu arcu de triumfu purtandu de o parte inscriptiuni romane, éra pe cealalta inscriptiuni otomane.

Acu poporatiunea otomana, vorbindu mai tóta romanesce, Alteti'a Sa Regala a convorbitu in acésta limba cu mai multi otomani, a trecut in revista detasiamentulu de ostire, a ascultat imnele romanesci cantate de scolarii si scolariile romane si musulmane, si dupa o ora de petrecere in orasiulu Hirsov'a, Alteti'a Sa Regala s'a reinbarcatu indreptandu-se spre Brail'a, unde *Arpad* a ajunsu la 6 óre sér'a.

De acolo Ilustrulu Caletoru, urcandu-se in trenulu espressu alu calei ferate, inainte de mediul-noptiei a ajunsu la Cotroceni. („Monitorulu“).

Statutele Academiei Romane

Votate in sedinti'a din 21 Juniu (3 Juliu) 1879.

(Urmare si fine.)

Art. 31. Membrii corespondenti se alegu dintre barbati de specialitate, atátu Romani câtu si straini, ale caroru lucrari potu contribui la scopurile Academiei.

Art. 32. Membri onorari si corespondenti se alegu cu doue treimi din voturile membriloru Academiei presenti, in sesiune generala, in urm'a propunerii a cinci membri.

Art. 33. Membrii onorari si corespondenti au dreptulu de a asistá la sedintiele de corpu ale Academiei, cu votu consultativu, numai intru ceea ce priveste activitatea ei literaria si scientifica.

Partea III. — Avereá.

Art. 34. Avereá Academiei consista in: a) Fonduri cu destinatiuni speciale; b) Fonduri cu destinatiuni generale.

*) In Transilvani'a argasitoria, unde se argasescu, se curatia peile. Tabacaru in Romani'a semnifica argasitoru.

Art. 35. Venitulu fonduriloru cu destinatiune speciala, in casurile prescise de donatori, insesi acele fonduri, se intrebuintiédia conformu dispositiuniloru donatoriloru. Numai in casulu candu actele de donatiune n'aru contineá vreo clausa contraria, sumele ce aru remané eventualu disponibile din aceste venituri si fonduri cu destinatiune speciala, se potu trece la fondurile cu destinatiune generala. Din veniturile totoror fonduriloru cu destinatiune speciala, Academi'a preleva pe fiecare anu, unu quantum de 15 la suta pentru acoperirea spesseloru sale generale.

Art. 36. Din veniturile fonduriloru cu destinatiune generala, si din quantum de 15 la suta prelevatu asupra venitulu fonduriloru cu destinatiune speciala, se voru efectúá tóte spessele de interesu comunu, precum indemnizarile de siedintie si inlesnirea caletoriei membriloru la sesiunea generala, publicatiunile comune, retributiunea personalulu administrativu, acuisitiuni pentru biblioteca, spesse de cancelaria, de materialu, de mobiliaru si ori-ce altele cu caracteru de necesitate comuna.

Art. 37. Sum'a remasa disponibilá pe fiasice anu din venitulu fonduriloru cu destinatiune generala, dupa satisfacerea necesitatiloru comune, se va inparti in fiecare anu in sesiunea generala: parte pentru a spori fondurile cu destinatiune generala; parte intre cele trei sectiuni ale Academiei, in parti egale, pentru intimpinarea cheltueleuru necesarie facerei din ele la indeplinirea atributiuniloru loru, precum publicatiuni, missiuni, premiari, acuisitiuni de materialu scientificu etc.

Art. 38. Economiele ce aru resultá din alocatiunile anuale ce se facu facerei sectiuni, voru constitui dupa decisiunea sectiunii respective, fonduri speciale de reserva ale ei, cu destinatiune de aceeaasi natura, cá alocatiunile originarie.

Art. 39. Nici o intrebuintiare de fonduri din partea unei sectiuni nu se póte face, fara de aprobarea Academiei, in sesiune generala.

Art. 40. Academi'a isi face pe totu anulu budgetulu seu de venituri si de spesse.

Art. 41. Avereá Academiei, compusa din fonduri permanente, si din venituri anuale, se administra de dens'a, prin delegatiune, ai carei membri sunt solidar respundietori si care este insarcinata a pune in executare dispositiunile budgetului.

Art. 42. Fondurile permanente ale Academiei si versamintele venituriloru ei periodice, afara de sumele necesarie pentru spesse curente, se voru pastrá la cass'a de depuneri si consemnatiuni.

Art. 43. Pastrarea si manipularea sumeloru destinate pentru spessele curente sunt incredintiate in specialu presiedintelui Academiei, precum si unui cassieru comptabilu.

Art. 44. Cassierulu comptabilu alu Academiei va fi numitu, dupa propunerea delegatiunei, de cátra Academia, in sesiune generala, cu doue treimi din voturile membriloru presenti, avendu densulu si o garantia proportionata cu sumele destinate spesseloru curente.

Dispositiuni generale.

Art. 45. Pentru aplicarea diverseloru dispositiuni generale ale presenteloru statute, Academi'a isi face regulamente speciale, aprobate cu voturile a doue treimi din membrii presenti in sesiune generala, si cari nu se potu modificá decatu in aceleasi conditiuni de votare.

Art. 46. Academi'a Romana póte modificá aceste statute, dupa necesitatile ce timpul si inpregiurarile voru provocá. Modificarile inse nu se potu face decatu asupra propunerii a siepte membri si cu votulu aprobativu a doue treimi din numerulu totalu alu membriloru Academiei. Déca in doue siedintie consecutive la intervalu de 3 dile, nu se voru poté intr'unu doue din 3 parti ale intregului numeru alu membriloru Academiei, la a trei'a siedintia totu dupa intervalu de trei dile, modificarile la statute se voru poté votá cu doue treimi din membrii presenti.

Sciri diverse.

(Conferenti'a protopopiloru din Blasiu si arondarea protopopiateloru.) Precum cetimu in „Fóia Scolastica“ din Blasiu, in 1 si 2 Septembrie a. c. s'au tîenutu la scaunulu metropolitaniu, o conferenti'a protopopiloru din archidieceps'a gr. cat. de Alb'a-Iulia si Fagarasiu. Intre alte obiecte inportante s'au adoptatu in modu pirovisoriu si o noua arondare a protopopiateloru si adeca asia, cá protopopiatele s'au redusu la 32 in modulu urmatoriu:

1. Protop. Aiudului cu scaunulu in Aiudu are 25 parochi; 2. Protop. Albei-Iulie cu scaunulu in Alb'a-Iuli'a are 24 parochie; 3. Protop. Almasiului cu sc. in Almasiulu mare are 20 par. 4. Protop. Ariasiului cu sc. in Mahaciu are 20 par. 5. Protop. Biei, cu sc. in Bii'a are 21 par. 6. Protop. Blasiului cu sc. in Blasiu are 28 par. 7. Protop. Catinei cu sc. in Catin'a are 26 par. 8. Pr. Cichindealului cu sc. in Cichindealu are 18 par. 9. Pr. Clusiuulu cu sc. in Clusiu are 32 par. 10. Pr. Cosiocnei cu sc. in Cosiocn'a are 24 par. 11. Pr. Dergei cu sc. in Dergea are 25 par. 12. Pr. D. San-Martinului cu sc. in D. San-Martin are 19 par. 13. Pr. Ernotului cu sc. in Ernotu are 22 par. 14. Pr. Faragaulu cu sc. in Faragau are 23 par. 15. Pr. Ibasfalaleului cu sc. in Elisabetopole are 20 par. 16. Pr. Indolului cu sc. in Indolu are 21 par. 17. Pr. Ludosiului cu sc. in Ludosiu are 21 par. 18. Pr. Mediasiuulu cu sc. in Mediasiu are 24 par. 19. Pr. Morlacei cu sc. in Morlac'a are 20 par. 20. Pr. Muresiuulu cu

scaunulu in M. Osiorheiu cu 36 par. 21. Pr. Mur. Uiórei cu sc. in M. Uiór'a are 19 par. 22. Pr. Pogacelei cu sc. in Pogaceau'a are 19 par. 23. Pr. Reginului cu sc. in Reginulu sasescu are 37 par. 24. Pr. Rosiei cu sc. in Rosi'a de munte are 16 par. 25. Pr. Sebesiuulu cu scaunulu in Sebesiulu sasescu are 22 par. 26. Sibiuulu cu sc. in Sibiu are 33 par. 27. Pr. Turdei cu sc. in Turd'a are 23 par. Vicariatulu Fagarasiulu: 28. Pr. Venetiei de josu cu sc. in Fagarasiu are 42 par. 29. Pr. Voilei cu sc. in Voil'a are 21 par. Vicaritatulu Secuimeii: 30. Pr. Giurgeulu cu sc. in Varvizu are 15 par. 31. Pr. Odorheiu cu sc. in Odorheiu are 8 par. si 32. Protop. Trei-scauneloru cu sc. in Kézdi-Polyán are 13 parochi.

Din partene salutamu cu viua placere acestu pasu de multu asteptatu si doritu si nu ne indoimu, cá si din partea organeloru competente ale archidiecepsii gr. or. din Transilvani'a si Ungari'a se voru luá mesurile cuviincióse pentru regularea si arondarea protopopiateloru, care cestiune a ajunsu acum de mai multi ani a fi un'a din cele mai scabróse, atátu in desbaterile congressulu câtu si ale sínódeloru. Solutiunea acestei cestiuni de o inportantia vitala pentru prompt'a administratiune a protopopiateloru a devenitu ardietóre si neamanabila.

— (Inaintari la capitululu din Blasiu.) M. S. imperatulu a incuviintiatu inaintarea respective alegerea urmatoriloru d. d. canonici la capitululu archidiecepsanu de Alb'a-Jul'i'a si Fagarasiu si adeca: inaintarea canoniculu scolasticu Stefanu Manfi la can. custode, a canoniculu teologu Joanu Antonelli la can. scolasticu si aceea a rever. Joanu Micu Moldovanu la can. cancelariu.

— (Relativu la serbarea dela Pétra) citimu urmátorele in „Bassarabi'a“ din Iasi:

D. Alesandrescu Urechia a radicat la Pétr'a unu monumentu pentru amintirea soldatiloru din acelu judetiu, morti in resboiu. Cu acésta ocaziune d-lu V. A. Urechia a mai facutu si o visita pe la locurile istorice din acésta parte, impreuna cu 15 elevi ai institutulu seu.

A. S. R. Domnitoriulu Romaniei a adressatu d-lui Alesandrescu Urechia, cu ocaziunea asiezarii marmorei comemorative, urmátorea telegrama:

„Esprimu recunoscinti'a mea pentru monumentulu ridicatu in orasiulu Pétr'a in onorea osteniloru din judetiulu Némtiu, caditi in resbelulu intreprinsu pentru independenti'a Romaniei. Me asociesu din ánima la onorurile date unuia din regimentele cele mai brave ale armatei romane care, prin sangele versatu a ridicatu atatu de susu numele de romanu. Multiamirile mele tuturoru acelora cari au luat parte si d-tale in deosebi.“

— (Pap'a Leo XIII si iesuitii). Pap'a a destituitu dintr'odata, din propria sa initiativa, pe toti professorii de filosofia de la seminariulu Pio IX si dela acela cu numele de „Propaganda Fidei“ si ia inlocuitu cu adepti credinciosi ai doctineloru lui Thomas de Aquino, cari sunt adversari neinpacati ai iesutiloru.

Prin acésta mesura Leo XIII a inceputu a pune in practica teoriile espuse in ultim'a sa enciclica si in acelasu timpu a declarat resbelu ordinulu iesutiloru.

— (Sportu de ghiatia.) Adunarea generala din anulu acesta a Reuniunei de pathinatu din Sibiu, va avea locu Mercuri in 12 Novembre, 31 Octobre a. c. la 6 óre p. m. in sal'a Nr. I dela Academi'a reg. de drepturi.

Obiectele consultarei voru fi:

1. Raportulu despre activitatea comitetulu.
2. Incuviintiarea conturiloru anuale esaminate de contra revisorii contabilitatii, despre manipuliunea averei reuniunei.
3. Propunerile comitetulu séu ale membriloru singuratici ai reuniunei.
4. Alegerea comitetulu reuniunei.
5. Alegerea celoru trei revisori ai contabilitatii, cari nu facu parte din comitetulu reuniunei.

— (Lupt'a romaniloru cu ursulu). Atinse-ramu in altu Nr. cá muntii si codrii tiei sunt plini de lupi si ursi. De aci incolo scimu cu totii, cá locuitorii sateni sau nu au nici o pusca, sau numai câte o vechitura cá vai de ea. Daunele sunt enorme. Unu casu nou se publica in diariile magiare. In comun'a Aciu'a din plaiulu Halmagiulu (Zarandu) dieciuisse vitele cornute si porcii locuitoriloru. In fine bietii ómeni se decudu cá se decule cu ori-ce pretiu celu puçinu unu ursu. Patru insi, Nicolae Balascu, Giurgiu Ursu, Mihailu Oancea si Joanu Serbu esira cátra finea lui Octobre la venatu in padure, unde si detersu curendu preste unu ursu cumplitu de mare. Unulu din venatori trase in fera, ci nu o lovi de mórte. Atáta'i trebuia bestiei pentru cá cu ochii incrunutati si intre racnete turbate se se arunce asupra venatoriloru pâna a nu apucá ei se se retraga mai iute si se'si ia alta „pusóre.“ Pe trei din ei apuca fér'a cu brancele si trautindu'i la pa-

mentu începă se'i mursuce si sugrume; alu patruea inse nu'si perdă presentia de spiritu, ci tragendu mai de aprôpe ilu rani greu. Atunci ursulu racnindu si mai infricosiatu lasa pe cei trei, si sculandu-se in doue pitôre se inieptă dupa celalaltu venatoriu. Acum inse ceilalti scapati cu viétia apucandu'si armele traseră cu totii in féra in cătu si crepă. Bietulu Giurgiu (Georgie) Ursu a remasu ranitu mai reu prin muscatura la bra-ciulu stengu si intre côpse.

Pre candu primiramu scirea de mai susu, aduseră si la Sibiu doi ursi, unulu dela Cisnadiôr'a, éra altulu dela Poian'a, ambe comune submuntene. Nu avemu informatiuni mai de aprôpe, daca acesti ursi au fostu ucisi „conformu legeri sau in contra legeri“, cu pusca sau cu securi. . . .

Unu altu ursu mai inpuscara si la comun'a Christianu de langa Brasiovu, in apropierea fabriciei de spiritu. Se vede că multimea fereloru carnivore nu mai afla cerbi, capriôre, iepuri prin codrii si cauta domestice pe langa comune. Apoi se nu dica germanii că Transilvani'a este tiér'a ursiloru, Baerenland?

Bibliografia.

Albina Carpaților, fôia ilustrată pentru toți, a intrat cu 1-ma Octomvre în al IV-lea an de existență. Spriginul, pe care i l'a oferit până acum publicul român, este o probă, că această fôia imple un gol în diaristica noastră. Îmbunătățirile făcute cu începutul anului ne îndreptătesc a spera, că acest sprigin va merge tot crescând.

Sumariul numărului 2 este următorul:

TECST: **Amor și ortografiă**, novelă originală, (contin.) — **Consolare**, poezie de Victor Voila. — **Nepotul ca unchiu**, comedie în 3 acte, tradusă după Schiller, de Petru Petrescu. — **Catacombele**, de V. P.-u. — **Din viața poporului român**, de O. Dujanschi. — **Din „societatea“ paserilor**, de X... — **Un rege prizoner**. — **Varietăți**, *Bibliografie*, *Gicitura numerică*.

ILUSTRAȚIUNI: Din „societatea“ paserilor. — Imbarcarea regelui prizoner Cetevajo în portul Durnford. — Debarcarea lui Cetevajo în Captorn.

PE COPERTĂ: **Partea umoristică**: *Petru din mazere*, poveste; *Glume și nu prea*. — **Cronică**. — **Anunțuri**.

Dacă numărul abonatilor va fi destul de mare, în scurt timp „Albina Carpaților“ va realiza și alte îmbunătățiri. Redacțiunea și editura vor face sacrificii pentru ca fôia dênșilor să ajungă la înălțimea și ieftinătatea diarelor străine de aceeași categorie; acesta depinde în grad mare dela buna-voință publicii român.

Prețul abonamentului { pe un an 6 flor. — cr. resp. 16 lei.
„ 6 luni 3 „ — „ „ 8 „
„ 3 „ 1 „ 50 „ „ 4 „

Abonamentele se fac la editorul **W. Krafft** în Sibiu.

Contractul Socialu.

De J. J. Rousseau.

Capitolulu III.

Divisiunea gubernelor.

In capitolele precedente amu vediutu, pentru ce se distingu diversele specie séu forme de gubernu dupa numerulu membriloru care ilu compunu, ne mai remane acuma se vedemu în capitolulu acesta, cum se face acea divisiune.

In prim'a linia suveranulu pôte incredintiă gubernulu poporului intregu séu celei mai mari parti a poporului, astfelu că se fia mai multi cetatieni magistrati, decâtu cetatieni simpli particulari. Acesta forma de gubernu se numesce **democratia**. Séu, elu pôte incredintiă gubernulu in manile unui numeru micu, astfelu că se fia mai multi simpli cetatieni decâtu magistrati si acesta forma se numesce **aristocratia**. In fine elu pôte concentră intregu gubernulu in manile unui magistratu unicu, dela care primescu toti ceilalti poterea lor. Acesta a trei'a forma de gubernu este cea mai comuna si se numeste **monarchia** séu gubernu regale. Este de a se observă, că tôte aceste forme, séu celu puçinu cele doue dintaiu sunt mai multu séu mai puçinu susceptibile si au chiaru o forțe mare latitudine, pentru-că democratia pôte coprinde intregu poporulu, séu se se marginésca numai la jumetate din elu. Aristocratia la rondulu seu se pôte restringe nedeterminatu dela jumetatea poporului până la celu mai micu numeru. Regalitatea inca este susceptibila de a fi inpartita. Spart'a de exemplu in virtutea Constitutiunei sale au avutu constantu doui regi si in imperiulu romanu s'au vediutu până la optu imperatori deodata, fara că se se pôta dice, că imperiulu au fostu inbucatatitu. Astfelu exista unu punctu in care o forma de gubernu se confunda cu cealalta si se pôte vedea, că supt cele trei denominatiuni, gubernulu este in realitate susceptibilu de totu atâtea forme diverse, pre cătu are Statulu cetatieni.

Ceva mai multu! Acelasiu gubernu se pôte in ôresi care privintie subdivide in alte parti, din care un'a se administrédia intr'unu feliu, éra cealalta in altu feliu si asia din aceste trei forme combinate pôte resultă o multime de forme mestecate,

din care se pôte multiplică fiacare prin tôte formele simple.

De multu s'au discutatut asupra celei mai bune forme de gubernu, fara se se considere că fiacare din ele in casuri anumite este cea mai buna si cea mai rea in altele.

Déca in diferitele State, numerulu magistratoru supremi trebuie se fia in proportiune inversa cu acela alu cetatieniloru, apoi urmédia, că in generale gubernulu democraticu convine Stateloru mici, aristocratia a celoru de mijlocu, éra monarchia a celoru mari. Acesta regula urmédia nemijlocitu din principiu. Dara cine ar fi in stare se enumere multimea impregiariloru care potu permite esceptiuni.

Capitolulu IV.

Despre democratia.

Celu ce face legea scie mai bine că ori cine, cum trebuie esecutata si interpretata. Se pare deci, că acea Constitutiune ar fi mai buna, in care poterea esecutiva este legata cu cea legislativa: dara tocmai acesta este ce face acestu gubernu nesuficientu in ôre cari privintie, pentru că tocmai lucrurile cari aru trebui se fia deosebite, nu sunt si că principele si suveranulu fiindu aceeași persôna, nu formédia, asia dicendu, decâtu unu gubernu fara gubernu.

Nu este bine, că acela care face legile se le si esecutedie, nici că corpulu poporului se isi detraga atentiunea dela lucruri generale, pentru că se si-o concentredie asupra obiecteloru particulare. Nimicu nu este mai periculosu decâtu influinti'a intereseloru private in afacerile publice si abusu de legi comisu din partea gubernului este unu reu mai micu, că coruptiunea legislatorelui, urmare infalibila a scopuriloru particulare. In casulu acesta Statulu fiindu alteratu de totu in bazele sale, ori ce reforma devine impossibila. Unu poporu care nu abusédia niciodata de gubernulu seu, nu va abusa nici de independentia sa. Unu poporu care ar gubernă totudeauna bine, nu ar avea lipsa de a fi gubernatu.

Déca cineva ia cuventulu in tóta rigôrea intiesului seu, apoi nu au existatu niciodata o democratia adeverata si nici nu va există niciodata. Este in contra ordinii firesci, că se gubernedie maioritatea si minoritatea se fia gubernata. Cineva nu isi pôte imagină că poporulu se remana in tóta una vreme adunatu pentru de a ingrijii de afacerile publice si asemenea se pôte vedea că elu nu pôte infintiă comisiuni pentru acesta tréba, fara că form'a administratiunei se nu se schimbe.

In realitate, credu a potea stabili că principiu, că fiindu functiunile gubernului inpartite intre mai multe tribunale, atunci cele mai mici la numeru mai curendu séu mai tardiu ajungu la cea mai mare autoritate, chiaru si numai din caus'a facilitatii de a espedă afacerile, care le conducu in modu firescu spre aceea.

De alta parte, câte lucruri greu de a fi unite nu presupune acestu gubernu! Mai antaiu unu Statu forțe micu, in care se fia usioru de a se potea adună poporulu si in care fiacare cetatienu se pôta cunôsce pe toti ceilalti; alu douilea, o mare simplicitate a moravuriloru, care se delature multimea afaceriloru si discussiunea spinôsă; mai de parte egalitatea cea mai possibila in ranguri si in averi, fara care egalitatea drepturiloru si a autoritatii nu ar potea subsistă multu tempu; in fine, lucsu puçinu séu de locu: pentru că lucsul séu este efectulu avutiei séu că ea ilu face necessaru. Elu corupe in aceeași mesura si pe avuti si pe serasi, pe uni prin possessiune, éra pe ceilalti prin cupiditate; elu sacrifica patri'a moliciunei si vanitatii si rapesce Statulu pe toti cetatieni pentru că se ii aservésca pe unu la altii si pe toti opiniunei.

Éta pentru ce unu autoru celebru au stabilitu virtutea că principiu alu republicei,') de ôrece tôte acele conditiuni nu aru potea subsistă fara virtute. Inse acelu mare geniu, nefacendu distinctiunile necesare adesea i-au lipsitu justeti'a opiniunei si cateodata claritatea. Elu au uitatu, că suveranitatea remanendu in totu loculu aceeași, trebuie se aiba acelasiu principiu locu in fiacare Statu bine constituitu. Depinde dela form'a gubernului că acelu principiu se fia accentuatu mai multu séu mai puçinu.

Adaogemu că nici unu altu gubernu nu este asia aplecatu la resbele civile si agitatiuni intestine, că celu democratiiu séu poporaru, pentru că nici unulu nu tinde atatu de multu si de continuu a isi

') Montesquieu, „Spiritulu legiloru“, cartea III, cap. 3. Not'a Traduct.

schimbă form'a, nici se reclame atata ingrijire si curagiu pentru de a si-o mantienea. Subt constitutiunea acesta este de lipsa mai multu că in ori care alta, că cetatienu se se inarmedie cu fortia si constantia si se isi dica in adenculu animei sale in fiacare di, aceea ce au disu unu palatinu virtuosu in diet'a Poloniei: „Malo periculosam libertatem quam quietum servitium“²⁾

Déca ar există unu poporu de Diei, elu s'ar gubernă democraticu. Unu gubernu astfelu de perfectu nu se potriveste pentru ômeni.³⁾

²⁾ „Mai bine o libertate periculôsă, decâtu o servitute pacinica.“ Cuvintele palatinului de Posnani'a Lescinsky, tatalu regelui Poloniei si duce de Lotaringi'a. Nota lui J. J. Rousseau.

³⁾ Ori catu de magulitoru ar fi complimentulu ce ilu face democratiei, nemuritoriulu autoru alu „Contractului socialu“ si ori catu de mare ar fi admiratiunea ce o datorimu geniulu seu, totusi democratia de astadi si chiaru sciintia nu pôte fi pe deplinu multumita cu principiile stabilite in capitolulu acesta. Este admirabilu cum Rousseau si Montesquieu, cari cunosceu atatu de bine istoria Romaniloru, acordésa o fortia vitala atatu de marginita principiiloru democratice. Acesta nu ne o potemu esplică astfelu, decâtu séu că acesti doui autori nu si-au potutu face o idea clara despre gubernulu reprezentativu, séu că atmosfer'a despotismului in care au traitu le au inpainginatut vederile.

Pe tempulu loru democratia abea se nascea si éra inca departe de a triumfă. Au fostu de lipsa revolutiuni si resbele sangerôse pentru că democratia, care pentru noi este unulu si adeveratulu gubernu reprezentativu si totu deodata tient'a finala a fiacarii poporu civilisatu, care isi iubeste libertatea si nu au desperatu de viitoriulu seu, se triumfese in Americ'a, Franc. Angl. si Elveti'a. Aceste patru State si'cu deosebire cele doue d'antaiu sunt cele mai eclatante probe, in contra principiului stabilitu de autorulu „Contractului socialu“ că: gubernulu democraticu se potriveste numai pentru State mici, éra pentru cele mari gubernulu monarchica. Noi, basati pe celu mai spiritualu comentatore alu „Spiritului legiloru“ Destutt de Tracy si pe opurile lui J. St. Mill*) si Alexis de Tocqueville **) sustienemu din contra, că ori ce poporu liberu si prin urmare suveranu, trebuie se aspire la stabilirea gubernului reprezentativu, că singurulu ce este in stare a i garantă libertatile si a ilu feri de despotismu.

*) Gubernulu reprezentativu. **) Democratia in Americ'a si Statulu vechiu si revolutiunea. Not'a Traductorelui.

Post'a redactiunei.

— La mai multi domni. Mai avemu exemplarie intregi dela 1/13 Octobre pe 3 luni, cu 2 fl., cum si dela 1/13 Iuliu cu 4 fl., mai sunt si dela 1/13 Ianuaru 20 de esemplarie intregi cu 8 fl. v. a.

Inprumuturi ipotecari cu anuitati

acôrda institutulu subsemnatu proprietariloru de imobile in cetati si sate sub conditiuni avantagiôse astfelu, că prin plat'a la semestru a unei sume totudeauna egali, in care sunt socotite si capitalu si interesea, intr'unu numeru determinatu de ani se stênge intrég'a datorita. Aceste imprumuturi se dau

a) pe 10 ani fiindu a se raspunde in anuitate semestrali de fl. 7.36 cr. dela fl. 100 v. a.;

b) pe 15 ani cu anuitati semestrali de fl. 5.78 cr. dela fl. 100 v. a.;

c) pe 20 ani cu anuitati semestrali de fl. 5.05 cr. dela fl. 100 v. a.

Sub aceleasi conditiuni institutulu rescumpara pretensiuni ipotecari.

Informatiuni mai de aprôpe, cum si formularie de cereri se dau la cerere verbală ori in scrisu, gratuitu in Biroulu institutului (Strad'a Bayer Nr. 1) cum si pe la toti agentii nostrii din afara.

Sibiu, 21 Octobre 1879.

„Albin'a“

103 3—3

Institutu de creditu si de economie.

Ap'a de gura anatherina falsificata agravédia durerile gurei si ale dintiloru.

Domnului Dr. J. G. Popp,

c. r. dentistu alu curtii din Viea'a, Stadt, Bognergasse Nr. 2.

Stimate Domnule!

Ti-asii fi scrisu mai demultu, dar' voiamu se asteptu efectulu escelentei d-tale apo de gura anatherina. Nici unulu din falsificatele midilôce aplicate nu-mi-a facutu atata bine că veritabil'a d-tale apa de gura anatherina in contra alabiteloru mele gingii si dinti. Inainte de acesta am intrebutiatu midilôce de tôte soirurile date de medici, fara nici unu resultat, tôte acele ape de gura mi-au vulneratu gingiele prin frotare dar' nu mi le au intaritu ci numai mi-an agravatu reulu. — Conformu propriei mele convingeri, mi punu tóta sperantia in fabricatele d-tale. Alu d-tale stimatoru

Dr. Wilh. Raschke m. p.

(94) 2—3

Preotu.

Depozitele se afla: in Sibiu la d-nii C. Müller, farmacistu, F. A. Reissenberger, Piati'a mica, S. Stengel, Fried-Thallmayer, comercianti, W. F. Moscher, farmacistu diplom.; in Orascia la d. C. Fuhrmann, farmacistu; in Brasiovu la d-nii E. Fabick, W. Jekelius, Ad. Kugler, Goos, Hornung, farmacisti, Demeter Eremias, comerciantu; in Mediasiu la d. dr. Fr. Folberth, farmacistu; in Sebesiu la d-nii J. C. Reinhardt, J. Ludwig Binder, farmacisti; in Sighisior'a la d-nii J. B. Misselbacher et filii, J. B. Teutsch, precun si in tôte farmaciele, parfumeriile, magaziele de galanterie si de materiale diu Transilvani'a.